

Nro. 20.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMERÖL.

Indúlt Bétsből , Pénteken Martzius 10-dik napján,
1809-ik esztendőben.

B é c s .

Tégnap 11 és 12 óra közt a' Fels. Császárné és Királyné sok Dámaktól és udvari Gavalléroktól kísértetvén a' Sz. István templomába ment, és a' fz. mise végződése után azokat a' zászlokat, a' mellyek az ide való Landwehrnek, az az, haza védelmező seregnek fámára készítettek, által adatta. Ezen zászlok közt volt egy olyan, mellyet Eö Császári Kir. Felsege tulajdon kezeivel készített, és szép arany 's ezüst himvarrásokkal fel is ekesített. — Ez a' fámos ifjakkból álló hadi sereg, az itt őrizeten volt hadi néppel együtt mai napon ki marsirozott,

és már tegnap előtt délbe az ide való fegyveres polgárok állottak ki a' szokott vigyazatokra.

Néhány napoktól fogva számos Cs. K. regementek marsiroztak Cseh Országba ezen kereftül. Nevezetesen a' múlt szombaton az Albert Herczeg és Mack válogatott emberekből álló vasas seregei, tegnap előtt a' Hohenzollern híres vasas regementje', tegnap dél előtt a' Kienmayer igen szép huszar serege és néhány gyalog regementek is. A' várason való által marsirozásra egyedül a' Hohenzollern híres vasas regementjenek van jussa, mellyet II. Ferdinand Császártól akkor, 's az által nyert, hogy ezt a' Fejedelmet Prágában a' pártos Cseheknek kezek között ki szabadította. Ez a' regement a' múlt szerdan 11 és 12 óra közt Generalissimus Károly és Albert Kir. Herczeg vezérlések alatt, az úgy nevezett Stuben kapun és a' Posta, Graben, és Kohlmárk útzákon hadi muzsika szó alatt a' Csász. várba bé mentek, 's ott egy kevés ideig meg állapodván annak Oberstere Császár Eö Felségéhez szabadon bé ment, és a' Fejedelmet a' Nemes regement képében meg köszöntötte 's azután ismét lóra ülven a' város körül a' Leopoldstatba jött, és két napi pihenése után ismét tovább marsirozott. Eö Csász. Kir. Felsége engedelméből egynéhányan közülök a' Csász. rezidentzia közepén egy asztalt le tettek, a' mellé le ültek, és 3. óra el forgása alatt 200 legénynél többet verbuáltak. Minden rekrutának 30 forint foglaló pénzt adtak conventionalis pénzben. Valamint a' tulajdonosnak úgy ezen vitéz seregnak nagy ditsőségekre szolgálhat ezen uralkodó Fejedelmektől való meg különböztetések.

Eö Csász. Kir. Felsége, a' tudományokra ügyelő udvari Commissionak végzéséhez képest kegyelmessen meg engedni méltoztatott, hogy az ide való Nemesek törvényfzékének titoknokja Báró Meidinger Károly maga kivansága fzerént a' technica Chemiában ingyen való magános tanításokat adhafson. Ezen tanításoknak tárgyai, úgy fzinten azok a' napok is, a' mellyeken azok kezdödni és tanittatni fognak, a' meg hívó Programmában közönségessé tétetik.

A' közelebb múlt Februariusnak 19-dik napján tudós irásairól, és orvosi 's kéz orvosi tudományáról a' tudós világ előtt magát esméretessé tett Csász. Kir. Tanátsos, a' Jozefina Akadémiában tábori Stabalis Orvos és Profefor Schmidt János Ádam Úr hasznos életének 50.ik esztendejében meg halalozott. — Ez a' tudós férfiú Würzburg fzsomszedtségében fzegény fzüléktől fzülettetvén, első ifjúságotól fogva magát tulajdon ereje és fzorgalmatossága által kén-telenítettett formálni, és 1778-ik esztendötől fogva, a' midön tudniillik a' Cs. K. fzolgálatba leg elsőben lépett, graditsonként menni felfelé nagy magamag különböztetésével. — A' Cs. K. tábori Orvosok Directorának néhai Ritter Brambillanak 1784-ik esztendőben titoknokjáva tétetett, és 1789-ikben Doctorságra emeltetvén azon Jozefina Akadémiában Regementbéli Chirurgusi rangal Prosectora lett, azután 1796-ik esztendőben a' közönséges Pathologiának, Therapiának és Materia Medicának tanitátása Stabalis tábori Orvosi rangal reá bízott; Mennyi hasznot tett légyen azon esztendőben az Olasz Országai Csász. Armadiánál? mennyit a' tábori Pharma-

copaéának meg rövidítésében, 's több e' félekben, azok tudják leg jobban, a' kik őtet közelebről esmérték, tanításait halgatták, 's orvosi munkáit olvasták. — Mind ezek mellett igen jó Német vers író volt.

De más nyomban is igen hasznos tagja volt ez a' meg holt tudós ferfiu a' Statusnak. Az Austriai Monarchiában nálánál jobb és szerentsésebb szemorvos nem volt, és azon kívül, hogy a' hozzá folyamodott szemfájó betegekön örömet segített, itt, a' Karinthia bástyán egy szállast tartott, a' hová minden nap öfzve gyűlven a' szemfájó betegek, kiváltképen a' tehetetlenebbek, nyavalyajokat meg vizsgálta, és minden jutalom vétel nélkül meg gyógyította. — Az ő hasznos kezeit hazánkfiak között is sokan tapasztolták, a' kik az én javaslasomból hazzá folyamodván, a' szemeiken kívül és belől volt halogott szerentsésen le szedte, és sok világtalanoknak vissza adta szemek világát. — Az illy hasznos ember hólta után is haláadást érdemel.

Magyar Ország.

Nemes lelkü Hazánknek egynéhány Vármegyéből olly tudósítást vettünk, hogy az utólsó Posonyi Ország Gyűlésben tett igiretét egész serenységgel tellyesíteni erőlködik nagy lelkü Nemzetünk. Több Vármegyékben olly lábra állitatott már a' Nemesi felkelés, hogy akármelly órában kivannya a' szükség és környűlállások, útnak indulhatnak vitéz hazánkfiak Fels. Fejedelmünknek és az Austriai Monarchiának akármelly dühös ellenség ellen leendő védelmezésekre.

Azoknak a' Posonyi és szömészéd helységekbeli lakosoknak hathatós felsegélésekre, a' kik a' Dunának utolsó szörnyü áradása által meg károsítattak, naponként több több segedelem küldetik. — Albert Királyi és Szakfzóniai Herczeg, azon kívül, a' mit a' maga Magyar Óvári uradalmában meg károsítatott embereinek bő kezeséggel adott, a' Posonyi szereztsétlen lakosoknak meg vigasztaltatásokra is 4000 forintokat adott. — Gróf Erdödy József Magyar Cancellarius Eö Excellentziája 1000 fl. — Gr. Pálffy József Eö Excellentziája Tek. Posony Vármegyének Administratora 500 fl. — Gr. Szapáry Josef Tekint. Mozsony Vármegyének Fő Ispánya 1000 fl. — Gr. Eszterházy Ferencz Eö Nagysága 1000 fl. Gr. Eszterházy Károly Eö Excellentziája kedves Grófnéjával együtt 500 fl. — Mások is ki többel ki kevesebbel, a' mint tudniillik tehetségek engedte, tettek nyilvánvalóva a' meg károsítatott lakosok eránt való felebaráti szerezeteket. — Grafsalkovics Eö Herczegsége még most sem szünik meg azon nagy lelküségét mutatni, mellyel eleinte erántok viseltetett.

Sátor-Alja. Újhelyt, Zemplény Vármegyében, Febr. 21. dikén. — Az elmúlt vasárnap (Febr. 19. d.) bennünket szokatlan csudálkozásra ragadott-el az ég, mellyet a' Meteorologusok' kedvekért méltónak tartunk a' feljegyzésre. Minnekutána harmad nap olta olly sűrű köd vett vólna körül bennünket, hogy a' közel fekvő hegyeket sem láthattuk, egyszerre, épen 12. órakor kisütött a' nap's Ungvár felé fellobbana egy villám, 's az ég egy nyári vídám dördülethez hasonló zengéssel zendült

meg. A' kik szobában nem voltak, úgy mondják, hogy egy más villámlás 's dördület is esett. Ezt valami kevés dara 's havazás követte; de a' hátra lévő része a' napnak, valamint az egész hétfő is, igen vidám volt: ellenben ma viszont kedvetlen az idő, 's nedves szél fú megfzűnet nélkül. — Az áradások itt is nagyok; telünk, mint másoknak, igen kemény volt, 's Januáriusnak 4-dikén sok szekere-seink, kiken az egész napi esőben a' ruha megfagyott, marháikkal együtt elvesztek.

Vármegyénknek országfzerte isméretes Vice-Ispánja, Mélt. Nagy-Lónyai, Vásáros-Naményi 's Barátszeri Lónyai Gábor Cs. K. Kamarás Ur, 's Szent-István Rendebéli Lovag, az elmúlt Decembernek 13-dikán vezettetett-bé egész pompával Cs. K. Kamarás 's Eperjesi Districtuális Táblabéli Praeses Mélt. Okolicsányi János Ur és a' Leleszi Convent' azolta meghalálozott Administrátora által azon Barátszeri Uradalom' birtokába, mellyet Felséges Uralkodónk ez idén Tekintetes Lónyai János Urnak és Néhai Tek. Lónyai Florentína Asszonytól született egyetlen egy fijának, a' megnevezett Mélt. Lónyai Gábor Urnak, kegyelmes királyi Adománylevele által a' legközelebbi Ország' gyűlése alatt adni méltóztatott. Nevezetes az, hogy a' Királyi Adománylevélben nem tsak az Erdélyi Fejedelmekkel való rokonság adatik-elő, mellyet a' Gyöngyösi' munkájából is sokan tudnak, hanem három egymást nyomban követő Nográdi Fő Ispányokon kívül, a' már 1135-ben élt Nagy-Váradi Püspök Lónyai András is említetnek, kiknek ragyogások az illy sok ragyogó tulajdonságú ifjú Vice Ispánunkat arra serkenthetik, hogy, a' mint látjuk,

nemzetének új meg új dízt szerezzen. Az igen fényes gyülekezet igen fényesen volt megvendégelve, 's Poétáink nyomtatott verseikkel, Afsefior Tekintetes Szemerei Szemere Albert Ur pedig az itt szokásban lévő 's vígafságot terjesztő elmés egészségivásokkal fényesítették meg a' napot, mellynek estvéjét a' Pataki Togátus sereg 's a' maga óriási torkát solo produkáló Pataki Kántor vidámították fel.

Nagy Britannia.

A' múlt Januarius 19-ik napján kezdődött parlamentalis első gyűlésben a' Fels. Király szemeinek erőtlenségei miatt meg nem jelenhetvén, egy arra ki rendelt Commissio által vitte végbe azon kötelességét. — A' 2-ik Februariusi Londoni levelek azt tartják, hogy nem csak Stockholmban magában, hanem más Svécia Országi városokban és helysegekben is nagy zendülés esett az ott el hatalmazott nagy szükség miatt. Koppenhágából is ezt irták; de mivel a' Svécia Országi tudósítások e' tárgyról tellyes séggel halgatnak, sem az elsőbb, sem az utólsóbb hirnek hitelt adni nem lehet egészlen.

A' Frantzia Monitör, az az, a' Párisi hivatalos szerént való Zsurnál az Angliai parlamentalis gyűlésekről következő módon ír. Tegnap, úgymond, (az az, Februarius első napján) a' Felső Parlamentum gyűlésében Lord Erskine azt kívánta a' Ministerektől, hogy a' Spanyol Országi patriótáknak segítségekre küldetett Anglus hadi seregeknek mi-vóltát, mind oda lett menetelekkor, mind onnan lett visszajövetelekkor, szorosán adják elő. —

Tegnap, az az, Febr. 1-ső napján, az alsó Parlamentum szószollója fel álván, a' N. Britanniai és Irlandiai egyesült Országok nevében F a n e Generálnak azt a' meg különböztetett szolgálatját, mellyet Portugalliában, nevezetesen a' V i m i e r a i tsatában mutatott, nagyon meg köszönte. Hasonlóképen F r a z e r Generálnak is meg köszönte az Alsó Parlamentum szószollója, hogy a' Corunnai verekezésben magát vitézi módon viselte, a' mellyben tudniillik az Anglus hadi seregek a' sokkal számosabb ellenségen győzedelmeskedvén, magoknak nagy hirt, nevet, és ditsőséget szerzetek. — Admiral H o o d S á m u e l n e k is meg köszönte foganatos szolgálatját. Elegendő okunk van annak el hitelére, hogy Portugalliába erős Frantzia ármádia nyomúlt bé, és hogy a' mi hadi seregeink majdan ki fognak Lisszbonából költözni. Januarius 7-ik napján annak nagyobb része már hajokra szállítatott, a' St. Julieni és Belelemi erősségekben vólt ágyúink pedig bé szegeztettek, 's a' tengerbe hányattak. A' mellyek ellen a' Monitör nemely jegyzéseket tészzen.

Frantzia Birodalom.

Párisból azt írják, hogy N a p o l e o n Császár rövid időn el fogna onnan utazni, de hová — arról semmit sem szólának az oda való tudósítások; ellenben a' Maylandiak avval ketsegtetik magokat, hogy a' nevezett Császárhoz majdan szerentséjek fogna lenni. M a f s e n a, A u g e r a u, M o n c e y és D a v o u s t Marsalok, nem különben O u d i n o t és több nevezetesebb Frantzia Generálisok Párisba hi-

vattattak, de mi végre, senki még határozni nem tudja. — A' Génuai Ex-Respublikában nagy szorgalmatofsággal állítatnak ki a' Conscriptusok.

Portugallia, mellyre nemtsak Frantzia Országának, hanem egész Európának szemei most figyelmezőnek, 2000 négy szégü mertföldre, népefsége három millió lélekre tétetik, a' kik közt 200 ezer papok, szerzetesek, és apatzák vannak. Az 1755-ik esztendőbéli föld indulás előtt, talán minden Európai városok közt leg gazdagabb volt Liffzabona, de a' nevezett esztendőben, Novemb. 1-ső napján, 7 szempillantat alatt 30000 lakos veszett el, a' városnak két harmad része öszve omlott, és 1200 milliom kárt szenvedett. Az a' nevezetes gyémánt kö, melly minden eddig esméretesé lett gyémánt kövek közt leg első helyet érdemel, a' múlt 1807-ik esztendőben a' Királyi familiával együtt születése földére Braziliába bújdosott, a' honnan az el múlt 18-dik szazad kezdetében Portugalliába vitetett vala. — Ennek az Országának fekvése igen alkalmas a' kereskedésre, és 60000 hordó bort ki vihet esztendőnként. Annyi tzitrom, narants és mandola termő fákkal bővölködik, hogy a' sertéseket is mandolával hizlaljak, mellytől igen jó és kedves ize van a' sertés húsának. A' fent említett föld indulás után sokkal szebb, és regulásabb épületekkel ditsekszik azon város, mint annakelőtte. — A' titkos Zsidok közt, a' kik még most is nagy számmal vannak Portugalliában, sok gazdag kereskedők találhatunk.

H o l l a n d i a.

Azok az utasok, a' kik Hollandiában jártak mos-

tanában, 's onnan vissza jöttek (igy szólnak a' Dusseldorfi tudósítások), le nem tudják azt az irtodztató veszedelmet és pufztitást írni, a' mellyeket a' Rénusi kerületekben, a' múlt Januariusban annak árvizei okoztak. Mintha a' sirból jöttek volna ki az emberek, olly színbe vannak öltözve. A' szülék magzatjaikat, ezek szüleiket, az affzonyok ferjeiket ezek feleségeiket siratják, sok jó magát birt lakos minden vagyonától meg fosztatván koldulásra jutott. Mit miveljenek, kihez folyamodjanak a' segedelemért? nem tudják. Fel építsék e' hazaikat azért, hogy ma hólnap újjobban el rontsák, 's el ragadják azokat az árvizek, vagy hogy végképen ki költözzenek hazájokból?

Lafsan lafsan szabadabban kezdik a' Rénus mellyéki szerentsétlen lakosok a' lélekzetet venni, látván, hogy az árvizektől el boritatott vidékeken a' viz apadni kezdett. Minden kétsegen kívül való dolog, hogy sok száz esztendőktől fogva nem vólt Hollandiában olly rettentő nagy árviz, mint az idén, 72 falunál többet pufztitott és ragadott el a' Rénus özöne minden azokban vólt élő állatokkal együtt, sok száz ember hajlékainak tetejére mászván fel, midőn fel 's alá hanyattatnának a' haboktól öszve kultsolt 's az ég felé emelt kezekkel esedeztek a' megszabadításért, de senki se találtatott, a' ki életének bizonyos veszedelme nélkül azon szerentsétlen embereknek segítsegekre mehetett volna. Most már sok holt testek találtatnak azokon a' helyeken, a' mellyekről az árviz le folyt.

Ritkán szokott, ama köz példa beszéd szerént, a' szerentsétlenség magánofsan járni. A' 16-ik Fe-

bruariusi Amsterdami tudósítások ekként panaszol-
kodnak: Országunknak egy harmad részét a' Rénus
árja bé borította, tenger partjaink mellett zagnak a'
nagy szélvezek, 's töltéseinket kereftül rontani
igyekeznek, kikötőhelyeink bé vannak zárattatva,
kereskédésünk meg szünt, koloniainknak nagyobb
része vagy az ellenség kezébe esett, vagy az anya
Országtól el választatott. — A' lakosoknak nagy
része kenyér 's kereset nélkül maradt, sok ezer fa-
miliák, mellyek töke pénzeket a' kereskedésbe adták,
most már szükségre jutottak. — A' mi jó Királyunk
szoros parantsolatot adott az uzsorások ellen, a' kik a'
szükölködő falusi embereknek nyomoruságokat magok
hasznára fordítani, 's barmaikat óltsó árron magoké vá-
tanni igyekeznek. — Néhány vidékeken olly tolvajok
is fogattattak él, a' kik a' lakosoknak el hagyott haj-
lékaikat ki prédálták. — Elstben és más városokban
az asztalosok és átsok elegendő koporsokat azoknak
a' szereintsétlen embereknek eltemettetésekre nem
készithetnek, a' kiket a' viz ki vetett. — A' vízbe
fúlladtaknak sokkal nagyobb a' száma, mint eleinte
gondoltuk vala. — Wiekerfortban egy olly hólt
aszony találtatott, kinek emlőjén vólt tsetsemő
gyermek, mind a' kettőt egy kutya őrzötte. —
Egy aszony, a' ki négy esztendős magzatjával együtt
a' ház héjazatja alá rejtezett a' viz elöl, gyermeket
szülvén, de 24. óraig senki segítségére nem mehet-
vén, négy esztendős gyermekétől bútsút vett; de
ez egy darab jeget vévén kezébe, azt a' maga szájá-
ban meg melegítette, 's avval enyhítette a' szom-
juság és ehség miatt el epedett édes annyát. —
Mind a' hárman meg szabadítottak a' veszedelemtől,

's Nimwegenben tapláltatnak. — Az innen, Gorcumból, és másunnan barmaikkal ki költözött sok száz familiákat tellyes tehetségek fzerént segítik a' meg nem károsított lakosok. — Az árviz által bé borítatott vidékeknek segítségekre egynéhány milliom forintot vett fel költsön a' Status.

O r o f z B i r o d a l o m.

A' Fels. Pruffziai Király és Királyné, Pétersburgban 25 napokig való mulatások után, Wilhelm és August Kir. Herczegekkel együtt a' múlt Januarius utolsó napján indultak vissza azon Csász. rezidentziából azon nagy pompa közt, a' mellyel oda bé mentek. Az oda való egész garnizon, vagy katona örizet paradéba állott a' Csász. téli palotától fogva a' város kapujáig. A' Király és a' Császár lovagoltak, a' Pruffziai Királyné 8 lovas gála hintóban ült. Ezeknek a' Fels. vendégeknél elmentelek 101 ágyú lövelsel adatott a' Publicumnak tudtára. Azok közt a' mulatságok közt, a' mellyek ezen Fels. Vendégeknél kedvekért Pétersburgban adattattak, leg nevezetesebb vólt az, mellyet a' Francz. Császári követ készitetett Januar. 27-ik napján. A' nevezett követ lakó palotájának graditsai az alsótól fogva a' leg felsőbbig természetes virágokkal, és virágzó gyümölts fákkal egészlen meg vóltak rakva, palotája szobáiban pedig gyümöltsökkel ékeskedő cseresnye és körtvélyfák állottak. — Ez a' pompa 70 ezer rubeljebe került a' Fr. Csász. követnek. Azt irják, hogy azok az éredt izöllő gerezdek, ananások, éredt tseresnyék és körtvélyek, mellyek-

kel a' nevezett követ asztala meg vólt rakva, 12 ezer rubelbe került.

I. Sándor Orosz Császár kedves hugának Katalin Pawlownának a' Holstein Oldenburgi Herczeggel Györgyel való özve mátkasítása a' múlt Januarius első napján ment végbe, mellyről következendő módon tudósította a' Pétersburgi Publicumot Eö Csász. Felsege: „A' mindenható Ur Isten áldásának kivanása, és a' mi fzeretetre méltó kedves anyáknak Maria Feodorowna özvegy Császárnénak meg egyezésével, a' mi kedves hugunknak Katalin Pawlowna Orosz nagy Herczeg Aszonymnak György Holstein — Oldenburgi Herczeggel leendő özve párosításában meg egyeztünk, 's őket az Orosz nem egyesült Görög vallásnak szokása fzerint özve mátkásítottuk. — Tökéletesen meg vagyunk arról győzöttetve, hogy minden mi hiv jobbágyink ezen örvendetes történetben részt venni, és a' mindenható Ur Istennek esedezni fognak, hogy Eö Szent Felsege ezen el jegyzett párt mága isteni kegyelmességével árnyékozza meg. — Költ Pétersburgban, Jan. 1. ső napján 1809-ikben, Orosz ágglásunknak pedig 8-ik esztendejében.

Török Birodalom.

Egy Párisi Zsurnál azt hirdeti, hogy ebben a' roppant Birodalomban még most sints olly tsendesség, mellynek allandóságához reménység lehetne. Azon revolutió után, mellyben Mustafa Bairaktar életétől meg fosztatott vala, a' Fényes Portának

nagy kivansága volt a' Pétersburgi Csász. udvarral való meg békéllésre, és eleinte azt kívánta, hogy az azt munkába vévő meghatalmazott követek a' Dúnán innen, vagy Sístowba, vagy Silistriába gyűljenek öfzve. De a' Móldvában lévő Orofz ármádiának fő vezére Herczeg P r o s o r o w s k y, a' ki a' békeséges alkudozásra tellyes hatalommal ruháztatott fel, abban tovább is álhatatofsan meg maradván, hogy a' békefséget munkalódó gyűllés Jafsiban tartattafsék, a' Fényes Porta is reá állott. Azonban még most sem tudatik bizonyofsan, hogy általmentek e' már a' meg hatalmazott Török követek a' végre, hogy Jafsiba mennyenek, sőt a' leg újábbi Konstantzinápolyi változások arra mutatnak, hogy azon Congrefsusból semmi se fogna lenni. — Anglus követ A d a i r, a' mint ugyan ezen Párisi Zsurnál befzelli, meg nyerte azon Békefségre nézve Jantsároknak sziveket. Magok közt a' Basák közt is nagy villongás van, némellyek a' Jantsárokkal, mások a' Seymensokkal tartván, a' kik még most is nagy számmal vannak, és alattomban a' Jantsároknak meg buktatásokra keresik az alkalmatofságot, annál inkább mivel ők most a' Török Birodalomnak urai, és az ő akaratjok ellen semmit mivelhet a' Fényes Porta.

Ezt a' mefze ki terjedt hatalmokat leg köze-

lebb abban mutatták ki, hogy a' 17-ik Januariusi Konstantzinapolyi tudósítások fzerént a' Mustafa Bajraktar után következett nagy Vezérnek Mehemet Alynak le tétetését nagy lármával kívántak, 's eszközlötték is. Zultán Mahmud tartván ezeknek a' pártoskodó Muzulmanoknak dühöségétől; a' méltóságától meg fosztatott Vezér helyett Jusuf Basát emelté azon hivatalra, kinél tekintetesebb ember allig találtatik a' Török Birodalomban. Ő mind az Austriával való háborúban, mind az Egyiptomi utolsó revolutioban nagyon esméretesette magát. — Néhány esztendőktől fogva felső Örmény Országnek kormányozó Basája vólt, a' hol sok aranybányák vannak. Noha már 72 esztendős és egyik szemére vak ember, de még is fris és eleven, és jól erti a' napkeleti nemzeteken jutalom és büntetés által való uralkodásnak mesterségét.

Másodszori Hiradás.

Rináldi István Bécs városi Cs. privilegiatus Csokoladé Fabrikáns különbkülönbféle jó, és az egesege fenn tartására, 's a' test taplalására 's

erősítésére szolgáló csokoládát szokott készíteni.
 A' csokoládéjának minémüségéhez képest, annak az
 ára is különböző

No.	$\frac{1}{2}$.	5 fl.	45 kr.	No.	4.	4 fl.	30 kr.
—	1.	5 —	30 —	—	5.	4 —	15 —
—	$1\frac{1}{2}$.	5 —	15 —	—	6.	3 —	45 —
—	2.	5 —		—	7.	3 —	30 —
—	3.	4 —	45 —				

Az itt fel jegyzett árrön a' nevezett Csokolá-
 dé Fabrikánsnál Majlandi és Turini módon készített
 csokoládát is lehet kapni, valamint itt Bécsben, a'
 Nagler utzában, a' 330-ik szám alatt lévő házban,
 úgy Pesten is Kir. privilegialt Könyv
 áros Hartlében Konrad Adolf Urnak a' Vá-
 czi utzában a' hét Választó Fejedelmeknek által el-
 enébe lévő bóltjában, mind a' Pesti Országos vásá-
 rokban, mind pedig azokon kívül mindenkor.

D. D. S.

II. TOLDALEK.

Költ Martzius 10. dik napján 1809. e fzt.

J E L E N T É S.

Azon Érdemes Hazafiakhoz, a' kik Magyar Nemzeti Nemes Felkelő Sereg Regulamentumjait magoknak előfizetés által megfizerezni szándékoznak.

Ö Császári Királyi Fő Herczégsege Országunk kegyelmes Nádorispánya parantsolatjára megjelenik most a' Magyar Nemzeti Nemes Felkelő Sereg' számára ki-fabott Regulamentum, az alább megnevezetnek bőljában e' következő hét Darabokban:

1.-ször. A' szolgálatot illető szabások, kérdésekbe, és feleletekbe, a' Lovasság köz Vitézei, és Altisztjei számára.

2.-szor Szolgálat' Regulamentumja a' Lovasság számára.

3.-szor Tanítás' Regulamentumja a' Lovasság számára.

4.-szer Gyakorlás' Regulamentumja a' Lovasság számára.

5.-ször Tanítás' Regulamentumja a' Gyalogság számára.

6.-szor Szolgálat' Regulamentumja a' Gyalogság számára.

7.-szer Gyakorlás' Regulamentumja a' Gyalogság számára.

Ide tartoznak azon kérdésekbe, és feleletekbe foglalt szabások, mellyek Köz.ember, Szabadosok, Káplárok, és strázsa-mesterek számára, már ez előtt is Posonyban kinyomtattak.

Mind ezek a' munkák, valamint Magyarúl, úgy Németül-is kifognak nyomtatni különösen, és egyenként, 's a' munka tellyes végével meghatározott ilendő áron eladatni.

Hogy pediglen Pest Városán kívül lakozók' kívánságoknak-is elég tétéfesen, a' kik ezen Regulamentumot megkapni kívánják, az alább irtt Könyváros, e' következő feltételeket tészen.

a) Hogy a' ki a' Lovaságnak számára kiszabott 4 Regulamentumokat egy nyelvben magának megszerezni kívánná, 5 fl; a' ki pedig mint a' két nyelvben, 10 fl. előre fizessen. Hasonlóképpen lehet a' Gyalogság 4 Regulamentumjait-is egy nyelvben 5 fl. mind a' két nyelvben pedig 10 fl. előre fizetés által megszerezni.

b) A' ki pedig mint a' Lovaság mint a' Gyalogság számára költt minden 8 Reglamentumokat egy nyelvben megvenni szándékozik, az tsak 9 fl. és a' ki mind a' két nyelvben, 18 fl. előrefizessen.

c) Hogy ezen előrefizettendő summát *Recepisse* eránt a' Posta hivatalba *franko tutto* (valamint az Ujság előfizetésben szokásúl vétetett) az alább irttnak bóltjába útasítani méltóztatásának, mely árnak béküldésével az előfizető Uraknak-is azon Regulamentumok, mellyekért előrefizetnek, Posta hivatalokon tellyes titulufsokkal *franko tutto* elküldetnek, a' kézfek ugyan mindjárt, az utóbbiak pedig azonnal, mihelyest a' sajtó alól kikelnek.

d) Hogy tellyesen meghatározzák: melly Regulamentumokat, és melly nyelvben magoknak elküldetni kívánják? — Mind ezek után kéretetnek az előrefizetendő Urak arra-is, hogy neveiket és lakó helyeiket tellyes titulusaikkal egygyütt megírni méltóztassanak, mivel az megemlitett Regulamentumok utólsó darabjával, az Érdemes előrefizető Hazafiaknak Lajstromja-is elküldettetik.

Ezen előrefizetés, és Posta hivatalokon való megküldés által reményli az alább irtt: hogy az előrefizető Uraknak valóságos szolgálatjokra lehet: mivel így az említett Regulamentumokat hamarább, bizonyosabb, és egyizersmind óltsóbban-is kaphatják meg. Pest 20. Februar. 1809.

Hartleben Konrád Adolf
Könyváros.

* * *

Pesten a' Váczi Utzában, a' hét válafzító Fejedelmeknek által ellenekbe, Hartleben Konrád Adolf Könyvárosnál találtatik.

Második Kötete.

A' Magyar Robinsonnak.

vagy is: Ujvári és Miskey Magyar Vitézeknek viszfzontagságaik', és azoknak e' Világ' külömbféle részeiben történt tsodálatos eseteiknek második Könyve. Egy eredeti költeményes igazság, melly a' gyönyörködtető történetnek előbeizéllése mellett lömbféle dolgoknak esméretire vezet. Irta Sze

Aloysius Joachim, előbb többféle Tudományoknak Tanítója, most Tábori Pap. Pesten 1809. Az ára 1 fl; kötve. 1 fl. 12 kr.

Mind a' két Részé' pedig 2 fl., kötve 2 fl. 24 kr. 'S így e' jelenlévőben megjelenik azon Könyvnek, melyet várva vártak az első Részének Ólvasói, második 's egyfzermind utóltso Darabja; Melly alkalmatossággal megköszönvén azon betses elfogadást, mellyel az Érdemes Ólvasók első Részét tiszteltek, a' Szerző, egyfzersmind ajánlja és fogadja: hogy ezen második Könyv mint mulatásra, mint tanításra még sokkal hathatófsabb leend; a' mellet is reményli: hogy mind egygyik tellyes megelegetéssel azt általvasni, sőt: új Olvasásra is méltóztatni fogja. Ennek bizonságául annak foglalatját ide rekesztjük.

Első Rész. A' Tunisi Fejedelem az ő fiának Ben Delhodannak jóváslása ízerént egy hajót küld Ujvárynak és Miskeinek fölkeresésére, melly a' nagy Tengernek némely szigeteit és kikötőhelyeit megjárván, ezen két Vitézről tudakozódik.

Második Rész. Miglen a' Tunisi hajó Ujváryt és Miskeit a' tengeri Szigetekben nyomozza, addig ezek a' vad emberek miatt nagy veszélyben forognak. Ugyan azon vad emberek' kegyetlensegetől egy vad leánykát megmentenek.

Harmadik Rész. Újváryt és Miskeit a' vad leányka a' puszta szigetben meglátogattja, és nekik ajándékot visz.

Negyedik Rész. Midőn a' vad leányka a' puszta szigetből az Anyához visszfa akar térni, egy Philippinai szigetből való haramia' hajótól elfogattatik. Egy Jesuvita Miszfzionarius ötet a' rabságból

kiszabadította, és magával Luzan szigetének Manilla Városába viszi.

Ötödik Rész. Újváry és Miskey a' puszta szigetből megszabadúlnak, de a' mostohálkodó sors egymástól elszakasztja őket.

Hatodik Rész. A' Tunisi hajó hofszas keresés után reá talál Újváryra, és azt a' Fejedelmi Udvarba viszi.

Hetedik Rész. Nagy örömmel, 's nem kisebb tisztelettel fogadtatik Újváry a' Tunisi Fejedelmi Udvarnál; a' tengeri puszta szigetből lett vizsgálta térese után ott elkezdi a' Spáhnak taníttását az hadi fogásokban. Syphonella Kis-Afzszonnyal volt esmértséget megújittja; sőt vele szorosabb Szövetséget téfzen. Hogy életét megmentse, titkon megy el Tunis Városából.

Nyolczadik Rész. Miskey a' tengeri tolvajoknak társoságában utazván, egy Franczia hajótól elfogattatik, és Egyiptomban az Alexandriai partokon szározra kitétetik.

Kilenczedik Rész. Miskeynek Egyiptomban és Thebaiban volt utazása.

Tizedik Rész. Miskey az Egyiptomi puszta tákon Nubia felé utazván, ritka tüneményeket lát, mellyeket a' forgó szél homokból formált. Senaar Városába jutván, az oda való Királyné magánál akarja tartóztatni Miskeyt, mint Udvari Orvost.

Tizenegyedik Rész. Újvárynak elszökéséért nagy zurzavart támaszt a' Mufti a' Konstantzianápoli, és Tunisi Udvar között. Ben Dehodan a' Fő Vezérségből letétetvén, Syphonella Hugával együtt elmegy Spanyol Országba. Előbb még is a'

Fejedelem kinyilatkoztattja: hogy Ben Dolhodán Magyar vérből származott legyen.

Tizenkettődik Rész. Ben Dolhodan Herceg Syphonella Hugával Spanyol Ország felé utaz. Madrittba érkezvén kinyilatkoztattja Syphonella Hugának: hogy ők Magyar származatúak legyenek. Madrittból Genuába mennek, a' hol reá találnak Ujváryra.

Tizenharmadik Rész. Miskey Gondar Városába érkezik. Az Abiszsziniai Tsászárnak eleibe vezettetik, annak a' fogát kihúzza, és tőle sok kintsel megajándékoztatván Európa felé visszafut. Útjában reá talál a' vad leánykára Manilla Városában. Azzal öszveházosodik, és egy Spanyol hajón Olasz Ország felé utaz feleségével egygyütt.

Tizennegyedik Rész. Syphonella Genuában megkereszteltetik. Ugyan ott Ujváriva házosságra lép. Ben Dolhodán Genuától visszafut Spanyol Országba Miskeyvel Madridba öszve jön. Megmondja Ujvárynak hollétét. Reá talál Miskeyre Velence Városában. Miskey' Felesége Grádiskában meghal, Ujváry pedig Triestbe telepedik meg.

Hartleben Konrád Adolf

Könyvárosnál, Pesten a' Váczi Útzában,
a' hét Választó Fejedelmek által
ellenekbe találtatik.

Második Kötete

A' Világ' Ritkaságainak.

Avagy: A' Természet és Mesterség Remekjeinek
második Réfze. Németből magyarázta Farkas Fe-

rencz. Hat jeles réz metzésekkel 4 rétbén. Pesten 1809. Az ára ennek a' második békötött Résznek 3 Rfl. Mind a' két, 12 jeles Képekkel békötött Részeknek pedig 6 Rfl.

Valóban nemes gondolat vólt, a' szerzötöl: ezen Világ' ritkaságait egy Könyvbe leírni, 's egyfzersmind azokat jelesen metzett Képek által, az Ólvasó szemei előtt láthatóvá tenni. Költséges vólt ugyan egy olyan munkának végbevitele, mindazonáltal, mivel mintegy közönséges vólt ennek ámbár költséges munkának kinyomtatása, kötelefségének tartotta az kiadó, annak második jelenlévő kötetjének kinyomtatásával is az Érdemes Ólvasóinak szolgálni. Megjelenik imhol tehát a' második kötetje is, 6 jeles metzésekkel egygyütt, mellyben e' következő Világ' Ritkaságai foglaltatnak úgymint:

Gyöngy-Halászat Ceylonnál. Chinai Ritkaságok; különösen: A' Chinai nagy Köfal. A' Chinai Tsator-nák. A' Chinai Hidak; Zsilipek és más Vízi-Szerek. Chinának nevezetes Épületi. A' Tsászári Palota Pekkingben. A' Nankingi Porcellán-Torony. Sinai-Metsetek. Sorompók. Lámpás-Ünnep. Neapolynak 's a' mellékes Vidéknek Ritkasági; különössen: A' Katakombák. Szent Januarius Temploma. Virgilius Sírhalma. Herculanium. Elyseum-Mezeje. Szigetek. Posilippo Barlangja. Sannazár' Sirja. Solfatara. Agnano Tava. A' Királyi Múlató-Palota Porticiban. Etna Siciliában.

A' mi pedig az rézre metzett 6 jeles képeket illeti: ezeknek az első: Ceylonnál az Gyöngy Halászatot; másodika: a' Chinai nagy Köfalat; harmadika: a' Chinai Lántz-Hidat; negyedike: a' Nánkin.

gi Porcellán-Tornyot : ötödike : a' Katakombákat ,
és a' hatodika : a' Posilippo Barlangját adja elő.

* * *

Harmadszori Híradás.

Rináldi István Bécs városi Cs. K. privilegia-
tus Csokoladé Fabrikáns különbkülönbféle jó, és
az egészség tenn tartására, 's a' test taplalására 's
erősítésére szolgáló tsokoladat szokott készíteni.
A' tsokoladéjának minémüségehez képest, annak az
ára is különbözö

No.	$\frac{1}{2}$.	5 fl.	45 kr.		No. 4.	4 fl.	30 kr.
—	1.	5 —	30 —		— 5.	4 —	15 —
—	$1\frac{1}{2}$.	5 —	15 —		— 6.	3 —	45 —
—	2.	5 —			— 7.	3 —	30 —
—	3.	4 —	45 —				

Az itt fel jegyzett árrön a' nevezett Tsokolá-
dé Fabrikánsnál Majlandi és Turini módon készített
csokoladát is lehet kapni, valamint itt Bécsben, a'
Nagler utzában, a' 330-ik szám alatt lévő házban,
úgy Pesten is Kir. privilegialt Könyv
áros Hartlében Konrad Adolf Urnak a' Vá-
ezi utzában a' hét Választó Fejedelmeknek által el-
lenébe lévő bóltjában, mind a' Pesti Országos vásá-
rokban, mind pedig azokon kívül mindenkor.